

Αναστασία Χατζηαστερίου

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Γ'

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΖΗΤΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πρόλογος

Τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας είναι ένα μάθημα ευχάριστο, συναρπαστικό και εξόχως μαγευτικό· ωστόσο ιδιαιτέρως απαιτητικό. Στο παρόν βιβλίο, λοιπόν, προσπαθήσαμε να μεθοδεύσουμε και να οργανώσουμε τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να προσεγγίσει ο/η μαθητής/-τρια ένα λογοτεχνικό έργο:

- ❖ να αντλήσει γνώση και ευχαρίστηση
- ❖ να αποκτήσει πλούσιες αισθητικές εμπειρίες
- ❖ να αντιληφθεί τον τρόπο με τον οποίο οι συγγραφείς αναπτύσσουν το έργο τους
- ❖ να κατανοήσει τη διαφορετικότητα των εποχών ακόμα και στη λογοτεχνία
- ❖ να προβληματιστεί για τα κοινωνικά, ιστορικά, πολιτικά θέματα κάθε εποχής
- ❖ να εξελιχθεί σε έναν επαρκή αναγνώστη λογοτεχνικών έργων

Προσπαθήσαμε να οργανώσουμε, λοιπόν, την προσέγγιση των κειμένων με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε ο/η μαθητής/-τρια και να αντιληφθεί κάθε κείμενο του συγκεκριμένου βιβλίου, αλλά και να κατανοήσει γενικότερα τον τρόπο προσέγγισης οποιουδήποτε λογοτεχνικού έργου. Γι' αυτό δόθηκε η εξής μορφή στο βιβλίο:

- ❖ σύντομο βιογραφικό σημείωμα του δημιουργού
- ❖ ένταξη του έργου μέσα στο κοινωνικό-ιστορικό γίνεσθαι της εποχής
- ❖ στοιχεία για τις λογοτεχνικές σχολές, τις αφηγηματικές τεχνικές, τα αφηγηματικά είδη
- ❖ χωρισμός ενοτήτων και πλαγιότιτλοι
- ❖ τα εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιεί ο δημιουργός (γλώσσα, ύφος, αφηγηματικές τεχνικές ή στιχουργική επεξεργασία εφόσον πρόκειται για ποιητικό έργο, σχήματα λόγου)
- ❖ ολοκληρωμένες απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου
- ❖ παράλληλα κείμενα
- ❖ συμπληρωματικές ερωτήσεις

Είναι ευνόητο, ασφαλώς, ότι κάθε αναγνώστης έχει τη δική του προσέγγιση στα λογοτεχνικά κείμενα και ότι δεν μπορεί να υπάρξει κανένας «μπούσουλας» στα συναισθήματα και στις σκέψεις του. Μια «ταπεινή» προσπάθεια να εκφράσουμε τις δικές μας «ανησυχίες» πάνω στο μεγάλο θέμα της κατανόησης της λογοτεχνίας είναι το παρόν πόνημα. Καλό ταξίδι στα μονοπάτια της.

Η συγγραφέας

Περιεχόμενα

Δημοτικά τραγούδια

Νανούρισμα: <i>Να μου το πάρεις, ύπνε μου • Κοιμήσου αστρί</i>	11
Δημοτικό: <i>Της Πάργας</i>	18
Παραλογή: <i>Του γιοφυριού της Άρτας</i>	24

Κρητική λογοτεχνία

Γεώργιος Χορτάτζης: <i>Ερωφίλη</i>	31
Βιτσέντσος Κορνάρος: <i>Ερωτόκριτος</i>	35
Μαρίνος Τζάνε Μπουνιαλής: <i>Ο Κρητικός Πόλεμος</i>	47

Νεοελληνικός Διαφωτισμός

Ρήγας Βελεστινλής: <i>Θούριος</i>	53
Αθανάσιος Χριστόπουλος: <i>Τώρα</i>	58
Ανώνυμος: <i>Ο Ρωσσοαγγλογάλλος</i>	62
Αδαμάντιος Κοραής: <i>Ο Παπατρέχας</i>	66
Λόρδος Μπάϋρον: <i>Το προσκύνημα του Τσάιλντ Χάρολντ</i>	71

Απομνημονεύματα

Γιάννης Μακρυγιάννης: <i>Απομνημονεύματα</i>	79
Ελισάβετ Μουτζάν Μαρτινέγκου: <i>Αυτοβιογραφία</i>	84
Παναγής Σκουζές: <i>Ο βίος μου</i>	88

Η λογοτεχνία στα Επτάνησα

Ανδρέας Κάλβος: <i>Εις Πάργαν</i>	95
Διονύσιος Σολωμός: <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i>	100
Αριστοτέλης Βαλαωρίτης: <i>Ο Δήμος και το καριοφίλι του</i>	107
Ανδρέας Λασκαράτος: <i>Ο κακός μαθητής</i>	112
Λορέντζος Μαβίλης: <i>Λήθη</i>	116

Οι Φαναριώτες και οι Ρομαντικοί των Αθηνών

Αλέξανδρος Σούτσος: <i>Ο επιστάτης των εθνικών οικοδομών επί Ι. Καποδίστρια</i>	123
Σπυρίδων Βασιλειάδης: <i>Η χαρά</i>	128
Σάμιουελ Τ. Κόλεριτζ: <i>Δουλειά χωρίς ελπίδα</i>	131
Γρηγόριος Παλαιολόγος: <i>Ο ζωγράφος</i>	135
Εμμανουήλ Ροΐδης: <i>Τα ναλοπωλεία</i>	140

Η νέα Αθηναϊκή Σχολή (1880-1922)

Γεώργιος Βιζυηνός: <i>Στο χαρέμι</i>	147
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης: <i>Τ' αγνάντεμα</i>	152
Άντον Τσέχωφ: <i>Ο Παχύς και ο Αδύνατος</i>	160
Ανδρέας Καρκαβίτσας: <i>Ο Ζητιάνος</i>	164
Κωστής Παλαμάς: <i>Ίαμβοι και Ανάπαιστοι</i>	169
Κωστής Παλαμάς: <i>Ύμνος στον Παρθενώνα</i>	174
Κ.Π. Καβάφης: <i>Φωνές</i>	178
Κ.Π. Καβάφης: <i>Όσο μπορείς</i>	183
Κ.Π. Καβάφης: <i>Στα 200 π.Χ.</i>	186
Γρηγόριος Ξενόπουλος: <i>Ο τύπος και η ουσία</i>	190
Κωνσταντίνος Θεοτόκης: <i>Η τέχνη του αγιογράφου</i>	196
Πηνελόπη Δέλτα: <i>Πρώτες ενθυμήσεις</i>	203
Άγγελος Σικελιανός: <i>Γιατί βαθιά μου δόξασα</i>	207
Κώστας Βάρναλης: <i>Ορέστης</i>	211
Ναπολέων Λαπαθιώτης: <i>Νυχτερινό</i>	215

Η νεότερη λογοτεχνία [η λογοτεχνία από το 1922 ως το 1945]

Κ.Γ. Καρυωτάκης: <i>Σαν δέσμη από τριαντάφυλλα</i>	219
Κ.Γ. Καρυωτάκης: <i>Βράδυ</i>	222

Μαρία Πολυδούρη: <i>Γιατί μ' αγάπησες</i>	225
Γιάννης Σκαρίμπας: <i>Ουλαλούμ</i>	229
Ζυλ Λαφόργκ: <i>Μοιρολόγι φεγγαριού στην επαρχία</i>	233
Άγγελος Τερζάκης: <i>Ο ματωμένος λυρισμός</i>	236
Στράτης Μυριβήλης: <i>Τα ζα</i>	240
Νίκος Καζαντζάκης: <i>Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά</i>	245
Γιώργος Σεφέρης: <i>Με τον τρόπο του Γ. Σ.</i>	252
Γιώργος Σεφέρης: <i>Τρία χαϊκού</i>	257
Γιώργος Σεφέρης: <i>Ομιλία στη Στοκχόλμη</i>	259
Ανδρέας Εμπειρικός: <i>Τριαντάφυλλα στο παράθυρο</i>	263
Νίκος Εγγονόπουλος: <i>Μπολιβάρ</i>	266
Οδυσσέας Ελύτης: <i>Το Άξιον εστί</i>	272
Οδυσσέας Ελύτης: <i>Δώρο ασημένιο ποίημα</i>	278
Γιάννης Ρίτσος: <i>Αρχαίο θέατρο</i>	281
Γιάννης Ρίτσος: <i>Ρωμιοσύνη</i>	284
Νίκος Καββαδίας: <i>Kuro Siwo</i>	288
Φραντς Κάφκα: <i>Ποσειδώνας</i>	293
Γιώργος Θεοτοκάς: <i>Η διαδήλωση</i>	297
Μ. Καραγάτσης: <i>Ένας Ρώσος συνταγματάρχης στη Λάρισα</i>	303
Κοσμάς Πολίτης: <i>Η γνωριμία με τη Μόνικα</i>	307
Μέλπω Αξιώτη: <i>Η ψυχή του νησιού</i>	313

Η νεότερη λογοτεχνία [μεταπολεμική & σύγχρονη λογοτεχνία]

Μίλτος Σαχτούρης: <i>Τα δώρα</i>	321
Μανόλης Αναγνωστάκης: <i>Στο παιδί μου</i>	325
Κική Δημουλά: <i>Τα πάθη της βροχής</i>	328
Τζένη Μαστοράκη: <i>Οι μεγάλοι</i>	332
Δημήτρης Χατζής: <i>Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου</i>	335
Αντώνης Σαμαράκης: <i>Ζητείται ελπίς</i>	340
Κώστας Ταχτσής: <i>Κι έχουμε πόλεμο!</i>	344
Ρέα Γαλανάκη: <i>Η μεταμφίεση</i>	348
Γενικά κριτήρια αξιολόγησης	355
Βιβλιογραφία	357

Γεώργιος Βιζυηνός

Στο χαρέμι

Ο συγγραφέας

Ο **Γεώργιος Βιζυηνός** γεννήθηκε στη Βιζύη (ή Βιζώ) της Ανατολικής Θράκης το 1849. Καταγόταν από πολύ φτωχή οικογένεια. Σε ηλικία δέκα ετών, πηγαίνει στην Κωνσταντινούπολη κοντά σε ένα θείο του, για να μάθει ραπτική. Παραμένει εκεί μέχρι την ηλικία των 19 ετών, προστατευόμενος από τον Κύπριο έμπορο Πάγκο Γεωργιάδη και αργότερα προστατευόμενος του αρχιεπισκόπου Κύπρου, Σωφρονίου, ζει για ένα διάστημα στην Κύπρο, όπου μάλιστα τον προόριζαν για τον ιερατικό κλάδο. Το 1872 γίνεται ιεροσπουδαστής στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης, όπου το 1873 δημοσιεύει και την πρώτη του ποιητική συλλογή (*Ποιητικά Πρωτόλεια*). Μεταξύ των καθηγητών του αναφέρεται και ο ποιητής Ηλίας Τανταλίδης, ο οποίος διέκρινε στο Βιζυηνό στοιχεία ιδιαίτερου ταλέντου και ευφυΐας ώστε τον σύστησε στο Γεώργιο Ζαρίφη. Το 1874, γράφεται στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών, αλλά με δαπάνες του Ζαρίφη μεταβαίνει στη Γερμανία, όπου σπουδάζει φιλολογία και φιλοσοφία. Το 1881 τυπώνεται στη Λειψία η διδακτορική του διατριβή *Das Kinderspiel in Bezug auf Psychologie und Paedagogik*. («Το παιδικό παιχνίδι από ψυχολογικής και παιδαγωγικής απόψεως»). Το 1884, λόγω του θανάτου του προστάτη του Ζαρίφη, υποχρεώνεται να επιστρέψει στην Αθήνα και διορίζεται καθηγητής σε γυμνάσιο. Ένα χρόνο αργότερα, εκλέγεται υφηγητής φιλοσοφίας με τη διατριβή του *Η φιλοσοφία του καλού παρά Πλωτίνω*. Το 1892 προσβάλλεται από φρενική νόσο και καταλήγει έγκλειστος στο Δρομοκαΐτειο. Ύστερα από τέσσερα χρόνια εγκλεισμού, πεθαίνει τον Απρίλιο του 1896.

Έργα του: Ποιήματα: Ποιητικά πρωτόλεια (1873), Ο Κόδρος (1874), Βοσπορίδες αύραι (1876), Ατθίδες αύραι (1883), Εσπερίδες (1887), Λυρικά, Παιδικά ποιήσεις. Δηγήματα: *Το αμάρτημα της μητρός μου* (1883), *Μεταξύ Πειραιώς και Νεαπόλεως* (1883), *Ποίος ήτο ο φονεύς του αδελφού μου* (1883), *Αι συνέπειαι της παλαιάς ιστορίας* (1884), *Το μόνο της ζωής του ταξίδιον* (1884), *Πρωτομαγιά* (1884), *Διατί η μηλιά δεν έγινε μηλέα* (1885), *Ο τρομάρας, Μοσκόβ-Σελήμ* (1895).

Το έργο

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το διήγημα του Βιζυηνού *Το μόνον της ζωής του ταξίδιον*, που παρουσιάζει πειστικά και παραστατικά τη σύγχυση ενός μικρού παιδιού, μαθητευόμενου ράφτη στην Κωνσταντινούπολη του 19ου αιώνα, ανάμεσα στο παραμύθι και στην πραγματικότητα.

Δομή του έργου-πλαγιότιτλοι

1η ενότητα

«Ότε μ' εστρατολόγουν... και τελειώνει η ιστορία»: Το παραμύθι του έρωτα της βασιλοπούλας με ένα ραφτόπουλο.

2η ενότητα

«Ταύτα πάντα... χωρίς πολλών διατυπώσεων»: Η επίσκεψη του ραφτόπουλου στο χαρέμι.

3η ενότητα

«Μίαν ημέραν... εκ μέρους τερατώδους τινός καταδιώκτου»: Η συζήτηση με τη Βαλιδέ-Σουλτάνα.

4η ενότητα

«Πώς ευρέθην... ώστε ούτε τους ομίλησα καν έκτοτε»: Η φοβερή αποκάλυψη.

5η ενότητα

«Ότι δεν εξαναπάτησα εις το χαρέμι... καρδιοβόρου νοσταλγίας»: Ο επίλογος-Η απογοήτευση.

Ανάλυση του περιεχομένου

1η ενότητα: Στην πρώτη ενότητα του αποσπάσματος ο συγγραφέας αναφέρεται στο λόγο που τον έκανε να δεχτεί να πάει στην Κωνσταντινούπολη, για να γίνει ράφτης: του υποσχέθηκαν ότι θα τον ερωτευθεί η βασιλοπούλα –τα ρούχα της οποίας θα έραβε– καθώς όλες οι βασιλοπούλες ερωτεύονταν τα ραφτάκια τους. Στη συνέχεια αφηγείται ένα παραμύθι που του έλεγε ο παππούς του. Μια βασιλοπούλα ερωτεύτηκε το ραφτόπουλο και ο βασιλιάς-πατέρας της, για να μην την κακοκαρδίσει, δέχτηκε να τον κάνει γαμπρό του με έναν όρο: να ράψει 42 νυφιάτικες φορεσιές, χωρίς νήμα και ραφές, ελπίζοντας ότι δε θα καταφέρει να πραγματοποιήσει τη δοκιμασία. Το ραφτόπουλο όμως έραψε 42 φορεσιές, με τη βοήθεια της Νεράιδας νουνάς του και παντρεύτηκε τη βασιλοπούλα.

2η ενότητα: Στην ενότητα αυτή ο συγγραφέας αναφέρεται στην επίσκεψή του στο χαρέμι, για την παράδοση ρούχων στη Βαλιδέ-Σουλτάνα. Η ατμόσφαιρα του χαρεμιού είναι μυστηριακή και υποβλητική, οι φωνές που ακούει από πρόσωπα που δεν βλέπει, οι μυρωδιές που μυρίζει από αόρατα γυναικεία σώματα, τον αναστατώνουν. Εκεί, συνοδεύεται από άγριους μαύρους ευνούχους και πιστεύει ότι η φωνή που

ακούει, καθώς παραδίδει τα ρούχα και παίρνει ως αντάλλαγμα γλυκά, είναι η φωνή της βασιλοπούλας που θα τον ερωτευθεί και θα την παντρευτεί.

3η ενότητα: Στην τρίτη ενότητα θυμάται μια συγκεκριμένη επίσκεψη στο χαρέμι, όπου του μίλησε η υποτιθέμενη βασιλοπούλα του και τον ρώτησε αν είναι μεγάλος ή μικρός. Αντ' αυτού απάντησε ο ευνούχος γελώντας χαϊρέκακα και λέγοντας ότι είναι τόσο μικρός που για να τον κρεμάσει θα έπρεπε να τον βάλει να πατήσει πάνω σ' ένα σκαμνί. Το μικρό ραφτόπουλο έφυγε γεμάτο φόβο από την απάντηση του ευνούχου, διότι νόμιζε ότι είχε σκοπό να τον κρεμάσει.

4η ενότητα: Κατά την επιστροφή του στο εργαστήριο γίνεται η φοβερή αποκάλυψη για τη φωνή που άκουγε στο χαρέμι και νόμιζε ότι ήταν της βασιλοπούλας. Ήταν του γεροντότερου ευνούχου και όχι της βασιλοπούλας, όπως του είπαν τα άλλα ραφτόπουλα που πήγαιναν κι εκείνα ρούχα στο χαρέμι. Η απογοήτευση του ραφτόπουλου ήταν τόσο μεγάλη που έκτοτε δεν ξαναμίλησε σε κανέναν στο εργαστήριο.

5η ενότητα: Στην τελευταία ενότητα ξαναπαίρνει το λόγο ο συγγραφέας σε πρώτο πρόσωπο και επισημαίνει ότι δεν ξαναπήγε στο χαρέμι μετά τη φοβερή αποκάλυψη, ότι όλα όσα ακολούθησαν στη ζωή του ήταν ανιαρά, βαρετά και θλιβερά.

Εκφραστικά μέσα

Γλώσσα

Η γλώσσα της αφήγησης είναι η καθαρεύουσα, που διανθίζεται όμως από στοιχεία λαϊκά και θρακιώτικα –η γλώσσα της πατρίδας του συγγραφέα (μέσπιλο, χωρατεύει, βλατιά, παπαρίζει κλπ.). Υπάρχουν επίσης στοιχεία της προφορικότητας που χρησιμοποιείται στα παραμύθια, αφού ένα παραμύθι διηγείται ο συγγραφέας (το και το, αποκρίνεται το ραφτόπουλο, καλά, βρε άτιμε!, να και ο βασιλιάς που εμβαίνει με την κορώνα του στο κεφάλι, και γίνεται του θανατά κλπ.). Χρησιμοποιείται ο δραματικός ενεστώτας σε κάποια σημεία και δίνει αμεσότητα και παραστατικότητα στο κείμενο.

Ύφος

Το ύφος είναι άμεσο, παραστατικό, οικείο, γοητευτικό και συναρπαστικό.

Αφηγηματικές τεχνικές

Χρησιμοποιείται η **αφήγηση** και ο **διάλογος**. Μέσα στην αφήγηση εγκιβωτίζεται μια άλλη ιστορία με τη μορφή παραμυθιού, που έλεγε ο παππούς του συγγραφέα σ' εκείνον. Ο αφηγητής είναι **δραματοποιημένος**, αλλά στην εγκιβωτισμένη ιστορία ο αφηγητής είναι **παντογνώστης**.

Σχήματα λόγου

- ◆ **Μεταφορές:** «ενός λεπτού παλληκαριά», «χρυσόμαλλη Νεραΐδα», «γλυκά τραγούδια», «γλυκεία φωνή» κλπ.
- ◆ **Παρομοιώσεις:** «ωσάν να συνέβαινον», «ωσάν να ήτο η ερωμένη μου», «ωσάν μπουρέκι» κλπ.

- ◆ **Επανάληψη:** «πίπτομεν, πίπτομεν, πίπτομεν»
- ◆ **Μετωνυμία:** «το χρυσάφι και το μαργαριτάρι, που έχουν επάνω κεντημένο»
- ◆ **Ανακόλουθο:** «σαράντα λευκονδυμένα Νεραϊδόπουλα... θέτουν κάθε μία»
- ◆ **Αναδίπλωση:** «η γλυκεία, η πολύ γλυκεία εκείνη φωνή»
- ◆ **Εικόνες:** Η εικόνα με τις νεραΐδες που ράβουν τις φορεσιές, η εικόνα με το βασιλιά που ζητά από το ραφτόπουλο να γίνει γαμπρός του κλπ.

απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

1. Πώς κρίνετε την πεποίθηση του παιδιού ότι όλες οι ιστορίες που είχε ακούσει από τον παππού του ήταν αληθινές;

Ο συγγραφέας είναι ένα δεκάχρονο παιδί, χωρίς εμπειρίες και με απόλυτη πεποίθηση ότι όλα όσα του διηγείται ο παππούς του και οποιοσδήποτε μεγαλύτερος είναι αληθινά. Επιπλέον, θεωρεί τον παππού του τον πιο ταξιδέμενο άνθρωπο στον κόσμο (Και επειδή ο παππούς ήτο δι εμέ ο πλέον κοσμογυρισμένος και κοσμομαθής άνθρωπος, επίστευον τους λόγους του μέχρι κεραίας). Ο τρόπος δε που διηγούνταν τις ιστορίες του ο παππούς, ήταν τόσο παραστατικός και αληθοφανής που έμοιαζαν σα να συνέβαιναν χθες (...ωσάν να είχαν συμβή χθες ακόμη, ωσάν να συνέβαινον ανά πάσαν στιγμήν εις τον κόσμον...). Έτσι ο μικρός εγγονός μαγεμένος από τις διηγήσεις του παππού του, γοητευμένος από το μαγικό κόσμο των παραμυθιών του, τον θαύμαζε απεριόριστα και δεν μπορούσε να φανταστεί ότι όλα όσα του διηγούνταν ήταν ψεύτικα.

2. Γιατί αγανάκτησε τόσο ο πρωταγωνιστής της ιστορίας, ώστε να μην ξαναμιλήσει στους συμμαθητές του;

Ο πρωταγωνιστής αγανάκτησε όταν του αποκάλυψαν την αλήθεια, διότι του διέλυσαν το υπέροχο, γοητευτικό όνειρο μέσα στο οποίο ζούσε και τον προσγείωσαν στην πραγματικότητα από την οποία ήθελε να ξεφύγει, για να μπορέσει να ζήσει εγκλωβισμένος μέσα στο εργαστήριο ραπτικής.

3. «[...] πίπτομεν, πίπτομεν, πίπτομεν». Τι εξυπηρετεί η επανάληψη της λέξης;

Η επανάληψη της λέξης «πίπτομεν» θέλει να τονίσει το μεγάλο φόβο και τη διάρκεια του, που ένωσε από την παρέμβαση του ευνούχου, που απείλησε ότι θα τον κρεμούσε.

4. Διαλέξτε ένα παραμύθι που γνωρίζετε και προσπαθήστε να εντοπίσετε τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζε ένα παιδί, αν πίστευε ότι πρόκειται για κυριολεκτική αλήθεια.

Αν πάρουμε για παράδειγμα το παραμύθι της Ωραίας Κοιμωμένης, θα μπορούσε ένα παιδί να θεωρήσει ότι οι άνθρωποι που πεθαίνουν μπορούν με ένα φιλί να αναστηθούν ή τα παραμύθια με τα άγρια θηρία που καταπίνουν ανθρώπους και μετά κάποιος πρίγκιπας σχίζει την κοιλιά τους και τους βγάζει ζωντανούς, αυτό θα ήταν κάτι τρομαχτικό και ένα παιδί θα ζούσε με ένα φριχτό αίσθημα για τον κόσμο γύρω του.

Συμπληρωματικές ερωτήσεις

1. Εντοπίστε τα παραμυθιακά στοιχεία στο απόσπασμα.
2. Γιατί ο Μανόλης Αναγνωστάκης υποστηρίζει ότι πρέπει να λέμε την αλήθεια στα μικρά παιδιά; Τι θα κέρδιζε ο μικρός ήρωας του Βιζυηνού, αν γνώριζε την αλήθεια;

Στο παιδί μου

Στο παιδί μου δεν άρεσαν ποτέ τα παραμύθια
Και του μιλούσανε για Δράκους και για το πιστό σκυλί
Για τα ταξίδια της Πεντάμορφης και για τον άγριο λύκο
Μα στο παιδί μου δεν άρεσαν ποτέ τα παραμύθια
Τώρα, τα βράδια, κάθομαι και του μιλώ
Λέω το σκύλο σκύλο, το λύκο λύκο, το σκοτάδι σκοτάδι,
Του δείχνω με το χέρι τους κακούς, του μαθαίνω
Ονόματα σαν προσευχές, του τραγουδώ τους νεκρούς μας.
Α, φτάνει πια! Πρέπει να λέμε την αλήθεια στα παιδιά.

Μανόλης Αναγνωστάκης

